СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 52. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 5. марта, 1928. VOL. XXXVI. No. 52. Jersey City, N. J., Monday, March 5, 1928. THREE CENTS.

СВЯЩЕНИКИ ПРОТИ ЛАТИНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

ОРГАНІЗУЮТЬ КОМІТЕТ ДЛЯ ЗДЕРЖАННЯ РИМЩЕННЯ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, 29. лютого. — Учора зїхалося сюди кількох українських католицьких священиків, щоби нарадитися над положенням української католицької церкви.

Учасники ствердили, що заходи коло повного златинщення української греко-католицької церкви, які почалися з польсько-римської угоди, ведуться далі; церковна влада пробує далі касувати поодинокі права відрубности української греко-католицької церкви з остаточною метою затерти зовсім сі ріжниці та перемінити Українців-католиків у римо-католиків.

Учасники підносили далі, що вірні української греко-католицької церкви дали сим заходам відповідний і гідний відпір, та що в сій акції через деякий час пособляла акція самих священиків. Се, однак, не здержало церковної влади перед дальшим веденнем акції за латинізацією церкви; замісць здержати акцію, церковна влада взялася за скрайні средства проти священиків, що виступили за правами греко-католицької церкви. Учасники ствердили, що коли церковній владі вдалося заставити священиків відступити від протесту вірних, пішла серед вірних української греко-католицької церкви деморалізація, яка проявляється повною дезорганізацією греко-католицької церкви; церковна влада проти сього нічого не зараджувала, так, що вірні набирають переконання, що владі ходить о повне здеморалізованне й розбиття церкви.

Щоби довершити дезорганізацію греко-католицької церкви, епископ Богачевський почав через свої органи й вірні собі інституції ширити монархізм, не числячися з тим, яку щкоду, національну й церковну, мусить принести ширенне монархізму, противного конституції демократичної републики Злучених Держав.

Богато громад з тих причин зірвало з епископом Богачевським, але неодна з них може легко назад вернути в руки тих, котрих вона осуджує, коли їй не вдасться постаратись о відповідного священика. Се покінчиться ще гіршою деморалізацією, коли такі громади стануть проти своеї внутрішної віри переконувати других, що вони добре зробили.

Взявши всі ті факти під увагу, присутні священики рішили завязати хочби тісний кружок для протиділання сій акції. Заяву в сій справі підписали оо.: Петро Середа, 114 Савт Честнот Стр., Шенандоа, Па., голова та Йосиф Пелехович і Антін Уляницький. Кружок рішив звернутися з публичною заявою до вірних і священиків, щоби відносилися до нього в справі духовних потреб на случай зірвання зносин з церковною владою.

СТРАЙК НА НЮЙОРСЬКИХ ЗЕЛІЗНИЦЯХ ВІДЛОЖЕНИЙ ДО ВІВТІРКА.

ЮНІЯ РІШАЄТЬСЯ ВИЖДАТИ ВІДПОВІДИ ПІДПРИЄМСТВА.

НЮ ЙОРК, 2. марта. — Страйк на підземних зелізницях підприємства Інтерборо Транзит Ко. відложено на кілька днів, бо юнія постановила згодитися на пропозицію мейора міста Вокера та пождати до вівтірка на відповідь підприємства. Вокер пропонує віддати справу розємному судови.

Підприємство не перестає нагромаджувати страйколомів, котрих держить у спеціяльних бараках, з гори на подібний случай приготованих. Кажуть, що скебів наїхало вже дві тисячі.

Рівночасно підприємство остерігає своїх робітників, що як котрий вийде на страйк, він ніколи не буде могти дістати назад роботи. Мимо сього настрій за страйком росте.

СТРІЛЯЛИ МАРИНАРІВ У НІКАРАҐВІ ВЛАСНИМИ ЇХ РЕВОЛЬВЕРАМИ.

САНДІСТИ ЗАБРАЛИ ОРУЖА ВІД МАРИНАРІВ.

МАНАҐВА, Нікараґва, 2. марта. — Розвідний відділ головної квартири американського війска в Нікараґві довідався, що прихильники ліберального провідника Сандіна вживали в послідному нападі на американських маринарів, у котрому згинуло 5 маринарів, а 8 других віднесло тяжкі рани, оружа, яке вони недавно забрали підчас другого нападу від американських вояків.

Підчас малої перепалки з Нікараґванцями маринарі вбили одного Нікараґванця.

ДОВКОЛА ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА.

ДЕМОКРАТИ ВИСУВАЮТЬ ПРОТИ СМИТА ЩЕ ОДНОГО КАТОЛИКА, АЛЕ ВЖЕ „СУХОГО".

САН ФРАНЦИСКО, 2. марта. — Фракція демократичної партії, якою проводить Вилсонів зять Мекаду, заявилася за кандидатурою сенатора Волша з Монтани.

Сенатор Волш є теж католиком, як Ал. Смит, але завзятий прихильник прогибіції. Він уславився тим, що витягнув на верха справу нафтових надужить.

Волш згодився на ставлення своеї кандидатури.

ЗУБКОВ БІГАМІСТ.

БЕРЛІН, 1. марта. — Знова нова сензація з принцезою Вікторією і її мужом Зубковим. Чехословацька жінка з Братислави заявила, що вона сестра Зубкова і походить з Москви, де живе їх батько, котрий є шевцем та жінка Зубкова, котра жде на него вже щось 6 літ.

СОРОКЛІТТЯ ЛІКАРСЬКОЇ ПРАЦІ.

Дня 28. січня ц. р. минуло 40 літ лікарської праці відомого в нашому громадянстві і вельми заслуженого на громадсько-політичному полі діяча д-ра Івана Курівця, теперішнього голови Надзірної Ради Видавничої Спілки „Діло" і члена Ц. К. Українського Національно-Демократичного Обєднання. Українське Лікарське Товариство у Львові обійшло цей ювилей свого найстаршого і найбільше заслуженого професійного товариша дуже святочно, підносячи йому прегарно виконану артистом Ковжуном адресу.

ТРЕБА 15,000 ЖІНОК.

У головнім центрі бельґійського Конго, Леопольдвіль, заснованім Англійцем Стенлі в 1882 р., кольоністи терплять самотність, тому, що не мають жіночого товариства; на 20,000 мешканців є там лише 5,000 жінок. Тому кольонія звернулась до бельґійського уряду з проханням ужити засобів, щоби заохотити до виїзду туди жінок, які хотіли би вийти замуж.

ТЕМНА ІСТОРІЯ.

Ще в 1918 р. убили в Старім Скалаті селянина Антона Гайдамаку. Аж тепер слідство виявило, що вбийниками були три брати Василишини і їхня сестра. Сестру та одного брата арештували; один за той час помер, другий виїхав на Радянську Україну.

НАЙСТРАШНІШИЙ ВУЛЬКАН ОЖИВАЄ.

Найнебезпечнішим вульканом у світі є Кракатау, на острові між Суматрою і Явою. Той дрімучий велитень пригадався знову світові голосним буркотінням, якому супроводять клуби вогневого диму. Населення сусідніх островів утікає перелякане, тому, що між ним живе ще спомин вибуху зперед 44 років, коли Кракатау залило 40,000 людей. 26. серпня 1883 р. з вулькану бухнув такий стовп огню, що дим із нього можна було відчути у віддалі 700 км.; цей стовп їшов уверх на 40 км., 12 годин усе небо було „кромішною тьмою". Землетрус захвилював Суматрою та Явою і його тремтіння дійшло аж до Европи. Атмосферична зміна була така сильна, що століття не памятали такої. Схвильоване море вдерлось на острів і залило його, а вулькан на половину пірнув у море. Тепер він знову починає показувати свою голову дракона та плювати.

БАНДИТИЗМ.

Від півчетверта року над Равою волочиться шайка вломників, що відвідує села між Равою і Мостами. Найбільше лиха зазнали від них села Пристань і Бутини. Ще 1925 р. у Пристані покрали більш 600 штук дробу, чимало свиней і очистили комори (30 по нинішний день). Перед Йорданом ограбили до чиста Юрка Шевця в Бутинах. Поліція і господарі причаені переловили деяких: були це Йосиф Померсбах і його сестрінець Владислав Око. По них найдено і інших. Ватажком банди був Ромко Ґабріель, що недавно вийшов із вязниці. Підчас пересухання Ґабріель почав утікати й із своїм братом сильно поранив ножами Шевця, який хотів їх стримати. Швець бореться із смертю.

РЕКОРДИ.

Відвідувачі найбільшої паризької бібліотеки жалуються часто, що мусять ждати інколи пів години, щоби дістати книжку. Директор бібліотеки відповідає на це інформацією, що кожний служачий у бібліотеці має під своїм доглядом простір 7 кільометрів книжок! — Кавказький відділ чрезвичайки розстріляв члена торговельного комісаріяту Новикова за хабарі 120,000 руб. при вивозі збіжа за кордон. — У Франкфурті доцент університету Коглер систематично обкрадав бібліотеку. — Наймолодшим доцентом у світі є 19-літній Бенґт Стремґерн на катедрі астрономії в Копенгаґені.

МАЗУРСЬКА ЗАХЛАННІСТЬ

Дня 30-го січня закінчився в Cремі (Познанщина) процес проти Павла Клюпчинського, його сина Михайла з Кунова, сремського повіту, котрі підпалили власну стодолу, в якій якраз нічліґувала чета жовнірів. В наслідок пожежі попарилося 28 жовнірів, з яких 6 померло. Клюпчиньскі підпалили стодолу, щоб одержати асекураційну премію. Суд засудив старого Клюпчинського на досмертну тюрму, а молодого на 14 літ і утрату громадянських прав.

СТРАШНА ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

На залізничому шляху Мандаляй Ранжон трапилася страшна катастрофа. Паровик, два товарні вози, й три вози третьої кляси впали з моста у воду. Машиніст, гайцер і 40 пасажирів понесло смерть на місці; 28 пасажирів поранених, в тому 20 дуже поважно. Підозрівають, що в даному випадку треба числитися з саботажем.

АПАРАТ ДО ЧИТАННЯ ДЛЯ СЛІПИХ.

Професор Розінг у Ленінграді построїв апарат до читання для сліпих. Перші проби з апаратом випали дуже корисно. Згаданий апарат віддає поодинокі букви при допомозі голосових сиґналів.

КАНДИДАТАМ ІЗ ЛИСТИ 13.

Комуністи, що дістали в Польщі листу із лиховісною 13-кою, повинні, йдучи до виборів, звернути увагу на справоздання із засідання лондонського „Клюбу тринацятки". Члени цього товариства, що боряться з пересудом, звязаним із тою цифрою, влаштували бенкет 13-го січня і звязали його з усіма „нещасливими обставинами", себто пересудливими „вроками". Отже 13 членів зібралось у готелі, переходячи через драбину, коли сідали за стіл. На стінах салі висіли символи зловіщих птах: пилики, сови та инші. Всі вазони з квітами були перекинені, ножі та вилки покладені нахрест, скатерть сплямлена вином і сіллю і над кожним гостем стояла відчинена парасоля. Посольські кандидати з листи 13 повинні теж перед виборами зібратись на такий бенкет і обставити його всіма зловіщими символами, на знак, що ними нехтують. Наприклад: справжньою комуністичною програмою.

КОЛИ ЖІНКА НАЙКРАЩА?

Не виглядає це на тему до новинки, але коли на таке питання хоче відповісти не поет, а англійський поважний лікар др. Чарлз Кенна, а з ним сперечається гарна артистка, тоді треба такі погляди зареєструвати, хоча би всі давно вже мали на це вироблений непохитний погляд. Цей спеціялст заявляє, що шпиль фізичного розвитку жінки, її краси, находить між 25 і 30 роком. На це відома артистка Евелін Лей відповідає, що жінка доходить до розвитку своеї краси аж у 35-ім році, яка йде в парі з верхом духовного розвитку. Аж тоді, каже ця дама, жінка вміє розумно розмовляти, гарно одягатись і поводитись із найбільшим своїм скарбом — красою. Всі нині знаємо, що Бальзак означував цей шпиль розвитку на 30-ий рік; сучасна доба, скоротивши сукні, видовжила вік жінки на 10 літ і означила вершок на 40 літ. Яке щастя, що теорії про красу жінки залежні від кожного нового покоління і не треба дуже журитись, коли теорії старіються. Щоби тільки жінки вічно молодшали.

В ПАРИЖІ АРЕШТОВАНО МІЖНАРОДНІХ ФАЛЬШИВНИКІВ ПАШПОРТІВ.

Завдяки заходам французької та англійської поліції викрито шайку міжнародніх фальшивників пашпортів, якими відтак послугувалися міжнародні злодії. В Парижі арештовано двох таких фальшивників, з яких один подав себе за Поляка.

„ЖІНКА ДО ВИНАЙМУ".

Такі оголошення можна найти в китайських часописах. Бідні мужі, що не в силі удержати родин, винаймають свої жінки багачам, при чому місячний „чинш" хитається між 10—50 долярами.

МУСОЛІНІ ПРОТИ ДЕМОКРАТІЇ

НЕ ВІРИТЬ В СУВЕРЕННІСТЬ НАРОДУ. — КАСУЄ ВИБОРНИЙ ПАРЛЯМЕНТ. — КАНДИДАТІВ НА ПОСЛІВ НАЗНАЧУЄ ВЕЛИКА РАДА ФАШИСТІВ.

РИМ, 2. марта. — В палаті послів роздано послам проект нової виборчої ординації. На лісті вимінено 800 кандидатів на послів. А послів назначила Велика Рада Фашистів і ті корпорації, які фашисти покликали до життя. Виборці не будуть мати змоги вибирати поодиноких послів, а будуть могли тільки приняти чи відкинути оту з гори уложену лісту.

Мусоліні заявляє, що він не думає усувати парляменту чи виборів, а тільки хоче змінити систему правління і виборів. Бо давна система була побудована на суверенности народу, а Мусоліні не вірить в суверенність народу, бо демократія, на його думку, нігде не істнує. Народня суверенність — це ілюзія. Сотнею слухачів править двох-трох демаґоґів; те саме діється з цілим народом.

Мусоліні є рівнож ворогом партій, бо і партії висувають тільки своїх фанатиків, котрі в нічім не хочуть допустити і глядять в своїй діяльности на партію, а не на загальне добро. До того посли заступають звичайно тільки свій певний округ. Виборча давня система побудована на округах. А це хибне, бо не допускає до парляменту людей з відсталих закутин.

Всі ті хиби має вирівнати новий виборчий закон, який саме мають фашисти ухвалити. Нових послів будуть назначувати фашистські організації, а затверджувати буде їх Велика Рада Фашистів. В той спосіб думає Мусоліні притягнути до парляменту найкращі, найздібніші сили.

АВТОМОБІЛЕВИЙ КАРТЕЛЬ В ЕВРОПІ.

В ТОЙ СПОСІБ ХОЧУТЬ ЗВІЛЬНИТИ ЕВРОПУ ВІД АМЕРИКАНСЬКОЇ АВТОМОБІЛЕВОЇ ГЕГЕМОНІЇ.

ПАРИЖ, 2. марта. — Автомобілеві промисловці Франції, Великої Британії, Німеччини і Італії задумують злучитися разом і установити автомобілевий европейський трост. В той спосіб хочуть вони позбутися конкуренції з Америкою. А американські автомобілеві компанії спродали за послідний рік 100,000 автомобілів і троків в Европі, а в біжучім році плянують спродати 150,000, думаючи дійти в 1930 році до річного експорту до Европи 400,000 автомобілів і троків.

Европа не може йти в конкуренцію з Америкою, бо ціла Европа продукує річно пів міліона автомобілів, а Америка 3,066,000 самих особових автомобілів.

Та цікаве в тій новій комбінації те, що вона готова не війти в життя, коли Америка не дасть капіталу. А годі припускати, що Америка буде закидати петлю на свою власну шию.

ХОВАЮТЬ ДІЯСА З ВЕЛИКИМИ ПОЧЕСТЯМИ.

РИМ, 2. марта. — Маси народа з відкритими головами, а жінки з квітами в руках, переходять попри гріб Незнаного Жовніра, у якого стіп виставлено домовину маршала Арманда Діяса, команданта італійської армії підчас світової війни. Домовину відвезено з каплиці в супроводі ветеранів, війска, представників уряду і численного народу, між яким годі було добачити людину, з якої очей не капалиб слези. Домовина була без всяких оздоб. Музика відограла тільки „Гимн знад Піяви", себто той гимн, з яким йшли італійські жовніри до бою з австрійсько-угорськими і німецькими військами і який довів їх до побіди. В поході було повно жінок, між ними дуже багато таких, що несли воєнні відзнаки за хоробрість, одержані їх синами, що полягли на полю битви.

З БОМБОЮ В РУКАХ — КОЛЕКТУВАВ СВОЮ ПРЕТЕНСІЮ.

ХОЛОДНОКРОВНІСТЬ НІМЕЦЬКОГО УРЯДОВЦЯ.

БЕРЛІН, 2. марта. — Гайнріх Лянґкоп, бувший німецький фармер з Східної Африки, не міг діждатися від німецького уряду відшкодовання в сумі 72,000 марок. Зявився він сегодня перед радником Гуґо Бахом і зажадав негайної виплати своеї претенсії. Уряд годився виплатити йому 42,000 марок. Тоді Лянґкоп підніс бомбу, що важила 15 фунтів і заявив, що коли йому не виплатять сейчас цілої претенсії, він в одну мить висадить в воздух цілий будинок. А в будинку працювало кілька сот робітників і урядовців. Тоді урядник, не стративши притомности, виняв папиросницю, почастував Лянґкопа цигареткою і попросив його сісти, щоби докінчити справу законно, заки каса зможе виплатити. Ту формальність протягав урядник через чотири години, а по тім дав йому квіт і візвав його піти до каси і взяти собі гроші. Коли той відійшов, урядник вхопив за бомбу і хотів її спрятати. Лянґкоп, хоч його вже вхопили другі в руки, зміг ще вистрілити до бомби, але вона не експльодувала, бо ґніт був надпсутий. Колиб була вибухла, будаб знищила цілий будинок.

Лянґкопа відставлено на поліцію і обжаловано о намірене убийство і рабунок.

АМЕРИКА ПОКИДАЄ ІЗОЛЯЦІЮ.

ЛОНДОН, 2. марта. — Лондонські часописи витають поворот Америки до Европи. Отой зворот в американській політиці добачують вони в тих численних нотах секретара стейту Келлоґа, з якими він звертається в першу чергу до Франції, а заразом і других в справі договорів, щоби поставити війну за всяку ціну поза законом.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES. Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА. Поодиноке число три центи	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи" 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ТУМАН РОЗХОДИТЬСЯ

Свого часу стало відомо, що на Великій Україні частина комуністичної партії большевиків України стала схилятися в націоналістичний бік. Очевидно, справа стояла так, що український елемент партії, бачучи московщеннє, рішив піднести свій голос. А коли піднесли, то володарі обвинуватили протестантів-комуністів, що нібито вони підпадають під уплив української буржуазії. А українською буржуазією большевики прозивають українських націоналістів.

Якби нова течія не найшла відгуку по всій Україні, то Москалі може й не підносилиби справи. Через те, однак, що всі старання знищити націоналізм на Україні не дають наслідків, вони заговорили. Протест проти московського націоналізму на Україні підняли українські комуністи під московською окупацією. Провід у сьому вів Шумський, лідер націоналістичної опозиції Компартії України. Але протест Шумського та його прихильників не приніс позитивних наслідків через тяжкі цензурові та инші обставини на Великій Україні.

Зате в Галичині викликав він зовсім протилежне. Трупа комуністів, з Васильковим та Турянським на чолі, отверто виступила проти польської комуністичної партії та московського інтернаціоналу.

Протест Шумського не міг розвинутися в якусь акцію, й як матиме якісь наслідки на Великій Україні, то хиба пізніще. Зате в Галичині він дав позитивні результати й це немало занепокоїло московських большевиків. На плятформі опозиції починає витворюватися друга партія комуністів Галичини, яка повела організаційну роботу в масах та виставила свою окрему виборчу лісту до виборів у сойм. Тепер решта, які лишилися вірними московському інтернаціоналови та польській комуністичній партії, видали відозву, в якій пробують навернути „зрадників" та доказати, що польські комуністи стремлять до визволення Українців з польської неволі. Рівночасно й Поляки дорікають Українцям, що вони схиляються до націоналізму.

Українці, чим далі, тим більше сміліщають, виростають у силу, а разом з тим скидають полуду з очей, яку їм накинули Москалі й Поляки під кличем утворення „сімї народів".

Другим приємним фактом є те, що, рвучи з ганебним співробітництвом з Польщею та Москвою, не обмежуються лише формальним виступом, але проявляють активність та захопили офіційний орган, відбираючи тим можливість решті вірних Москві та Польщі вести наступ проти себе.

Якби там не було, одно треба ствердити: перелом серед українських комуністів уже почався, і покірні до недавна потакайла Москалів і Поляків стали домагатися для себе таких самих прав, які мають Москалі й Поляки.

ДЕСЯТЬ РОКІВ ПІД РОМУНСЬКИМ ЧОБОТОМ

Десять років тому назад, дня 20. січня 1918 року, румунський генерал Презан захопив своїми військовими віддiлами тимчасово Бесарабію, щоб охоронити мирне населення від большевиків. Так заявляв румунський уряд. Такі заяви повторювали румунські представники в Парижі і на засіданнях бесарабського краєвого революційного парляменту Сфатул Церій.

З того часу події в Бесарабії розвивалися так: 26-го того самого січня Сфатул Церій оголошує самостійність Бесарабії, 27 марта тогож року прилучення як автономної частини до Румунії, а 26 падолиста тогож таки року румунський уряд касує автономію Бесарабщини.

Так отже за 10 місяців Румунія вирішила силою справу прилучення Бесарабії. Формального права не давала їй на те навіть та обставина, що вона була союзницею Антанти, спілки держав, до якої входила й бувша Росія, частиною якої була знова Бесарабщина. Сфатул Церій, та обраний ним уряд, противився отій окупації Бесарабії. Та в Росії вже панували большевики, а Сфатул Церій не мав збройної сили, тому Румунії вдалося без труду захопити у свої руки багату територію, з двома міліонами населення душ.

Україна також не могла виступити в обороні своїх прав до Бесарабщини, бо саме тоді провадила кріваву боротьбу з ріжними окупантами українських земель. І от тим способом мимо спротиву населення, мимо численних повстань проти румунських окупантів, Румунія міцно тримає в своїх лабетах Бесарабщину.

Крім економічних інтересів, що тісно лучать Бесарабщину з Україною, маємо ми там і кровні інтереси, бож під румунським ярмом в Бесарабщині нидіє і поневіряється більше міліона наших братів, а це рівняється цілій Естонській республиці.

За 10 років румунського панування згинуло від розстрілів та катування більше 30,000 душ Бесарабців. Більше 300,000 душ покинуло свою батьківщину й виїхали в світ за очі: в Бразилію, Аргентину і т. д., шукаючи порятунку від нестерпимого румунського економічного та політичного гнету. Населення Бесарабщини зубожіло так, що самі Румуни признають, що господарство Бесарабщини зруйноване до основ. 60% Молдаван не має ані своєї школи, ані преси, ані своїх організацій. Ще в 1920 році було в Бесарабщині 200 українських шкіл. Тепер по них і сліду не лишилося.

Становище окупованої Бесарабщини ще більше погіршується загально політично-економічним станом Румунії. В ній панує реакційна оліґархія, що витворила уряд ошуканства, брехні та корупції, ославлений на весь світ. Купка бояр з банди Братіяно править Румунією, як сама знає, тримаючи у себе на короткому поводі парлямент. Саме тепер царанитська (селянська) партія веде боротьбу з урядом за розписання нових виборів до парляменту. З царанистами підписала угоду що до спільних виборів у парлямент Соціялістична Партія Румунії, що при останніх виборах помимо переслідувань поліції зібрала 14—15% голосів. Тепер ці дві партії спільно ведуть гостру боротьбу проти купки авантурників, які під фірмою ліберальної партії керують долею румунської держави та цілого населення Румунії. Вони то вимагають димісії дотеперішних міністрів та розписання нових виборів. Але лібeрали, знаючи свій неминучий провал, крутять. Самі царанисти при вільних виборах можуть здобути яких 90% усіх голосів, бо за ними стоїть все селянське населення Румунії. Хочуть не хочуть ліберали, а до розписання нових виборів прийде й їм доведеться віддати свою владу найтяжчим своїм ворогам.

Прихід до влади царанистів бувби для українського населення Румунії (Українців є там 2 міліони душ) корисним, бо царанисти зобовязуються дати Українцям в Бесарабщині і Буковині автономію. Навіть колиб не дійшло так скоро до автономії, то всеж таки Українці одержалиб своє шкільництво та певні політичні свободи. Дотепер в Румунії жадний з нерумунських народів цього не має.

Звичайно, це булаб лише полекша українському народові під Румунією, а не остаточна його ціль. Визволення з політичного та економічного рабства Українців, що розчавлені тепер румунським чоботом, лежить тільки у прилученню їх до матірного пня Великої України.

Але й сама Велика Україна поки що міцно привязана большевицьким налигачем до „Єдіной Рассеї", а тому не може розпростерти своїх могутніх крил, щоби під них пригорнути всіх своїх обездолених дітей. Україна не може поки що виступити збройно проти нахабних окупантів. Тому на разі ми можемо тільки всіма силами прагнути до того, щоби такий час як найскорше прийшов.

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБЄДНАННЯ

(За місяць лютий 1928 р.)

I. ПРИХІД:

1) З перенесення		$ 189.26
2) Прихід за місяць лютий		3,127.36
Разом		$3,316.62

II. РОЗХІД:

а) Допомога страйкуючим майнерам		$ 50.00
б) ВИСИЛКА ДО КРАЮ:		
1) Рідна Школа	$1,000.00	
2) Інваліди (по половині на допомогу і Дім Укр. Інвалідів)	800.00	
3) Жертвам повені	500.00	
4) Політичні вязні	150.00	
5) Тов. „Просвіта"	100.00	
6) Українська Захоронка у Львові	100.00	
7) Краєва преса	100.00	
8) Боєвий фонд	50.00	
9) Сироти	50.00	
10) На Укр. Шпиталь у Львові	50.00	
11) Тов. Прихильників Освіти	50.00	
12) Кошта висилки і писем	31.50	2,981.50
в) Кошта удержання канцелярії		30.00
г) Кошта дороги		15.00
Разом		$3,026.50

III. ЗІСТАВЛЕННЯ:

Прихід за місяць лютий 1928	$3,316.62
Розхід	3,026.50
Остає в касі Обєднання з кінцем лютого 1928 р.	$290.12

Обєднанне Укр. Організацій в Америці.

ЯКИЙ ЦАР, ТАКИЙ ЦАРСЬКИЙ ҐЕНЕРАЛ

Я не памятаю дати. Десь перед самою революцією 1905. року. Я був малим хлопцем, коли вперше побачив роботу уральських козаків. Я не розумів тоді, за що побили робітників-залізничників київського району, але відчував велику кривду, що потерпіли від царських посіпак люди, які боролися за свої права. В той день з дітей мені випала черга нести батькові обід до головних майстерень Південно-Західних Залізниць у Київі.

Коли я надійшов до воріт майстерень, там вже стояв натовп жінок та дітей з горщиками, завязаними у хустки. До середини не пускали, а навколо майстерень сновигало богато двохметрових жандармів. Говорили, що має бути страйк (це слово я вже знав). Не знаю, скілько я стояв у юрбі таких самих, як сам. Нараз ворота відчинилися й робітники з червоними схвильованими обличами посипалися, мов з мішка.

На швидку, стоячи, сьорбали принесену страву, говорячи про щось надзвичайне. Мій батько робив теж саме. Раптом роздався свист, зявилися верхівці, і полізли в юрбу. Щедро сипалися нагайки. Гукали робітники, верещали жінки, плакали діти.

Викинувши горшка геть, так що він розсипався на скалочки, батько вхопив мене за руку, й ми побігли. Йшли ми трекою до дипа, де стояли паротяги. Там видніла велика юрба. То був мітінг. Але за пять хвилин може покотились стріли, і я вперше побачив кров. Кров безбройних. Ми десь бігли, мимо нас бігли, свистіли кулі над головами, падали люди й не вставали і над усім лунало: козаки! козаки!

Таке було за часів Миколи Другого, кровавого.

* * *

1918 рік.

У волости неспокій. Прийшов папір, аби селяне склали двісті тисяч контрибуції за „пограбоване" майно дідича. Деж їх узяти? А може то не правда, отой папір? Але ні. Маніфест підписано: „Гетьман усія України Павло Скоропадський". Старшина пробує втихомирити:

— Та чого ви боїтесь? Скажемо, що ми не грабували, бо поміщика не маємо. Хай платять ті, що брали, ми й курки не взяли.

— Так вони й повірять! Пришлють Німців, то вони покажуть. Скілько не говори, то одно вийде, — никс фарштей! — обізвався писар.

— Краще-б вже грабували, ніж тепер нізащо платити, — додав учитель.

На другий день у досвіта приїхали офіцири. В погонах, з довгими шаблями, а на шаблях нагаї як гадюки мертві гойдаються. Ударили у дзвін як на пожежу. Виходили дядьки, на ходу натягаючи свитки, бігли баби простоволосі, босі, обдерті діти поспішали за батьками. Збирався сход.

У волости сидів пузатий полковник та допитував тут же стоячого старшину:

— Іменем ясновельможнаво гетьмана всей Україны Скоропадскаво обявляю вам, чтоби ви, мужики, возвратілі граблєнноє у помєщіков. Понялі?

— Та ми не грабили, бо в нас і поміщика нема близько. Хиба ви не знаєте?

— Всьо равно. Другіє сьола грабілі.

Старшині не було що говорити. Він побачив, що з панами говорити тяжко, щоб він не говорив.

Тимчасом сход зійшовся. Не довго питалися у селян та говорили з ними. На питання: де поміщицьке майно? селяни не знали навіть, що відповідати.

Розлізлися офіцири „руской армії" по хатах, шукали майна і хоч нічого не находили, били люто, били чим попало, й куди попало. А на площі прилюдно під несамовиті крики селян та зойки жінок і дітей „пороли" шомполами (залізними прутами до чищення рушниць). Брискала кров, здрігалося тіло, струмочком стікала мужича кров з шомполів, а сам начальник карного відділу сидів у волости та снідав яєшню, засмажену селянами, та пив монопольну горілку, відновлену ясновельможним гетьманом.

* * *

Довго очухувався „ясновельможний" після царювання в Київі. Нарешті став закидати „вудку в чужу будку", думаючи витягнути „як не кожух то свиту".

І таки клюнуло. З найдальшого гачка обізвалася рибка. Обізвались американські Українці на гавкання пса. А пес уже ластиться, по ногах треться, до лиця скакає. Затруїв скажений пес здорових людей, ще й пошани захотів собі. І вклонилися йому люди низенько, бо він, бач, пан. Забулося минуле, забулися шомполи та розстріли. Мов не було грабунку України посіпаками московського ґенерала.

А ті, що самі затруїлися, ще других хочуть затруїти. Та одужує громадянство. Лише купка ще гарчить. Та вже боїться кидатися на здорових. Не богато лишилося ждати, що й їх не стане. Бо слабих майже нема. А ті, що хочуть затруїти, поїдять самі себе й то в недовгому часі.

Василь Бобрів.

В. Кедровський.

1917 РІК.

Передрук заборонений. — Всі права застережено 1927 р.

(50)

„20) Принципи, основи, техніка представництва мусять бути вироблені на місцях відповідно до місцевих умов і безпроволочно, з відома та ухвали Ґенер. Комітету, запроваджені в життя.

„21) Фронтові українські комітети (чи окружні), повинні свою працю провадити в тісному контакті з представником, або уповноваженим Ґен. Комітету при штабах фронтів або округ.

„22) Жадні сепаратні події в справі організації українського війська без повідомлення та вказівок Ґенер. Комітету, або його представника; громади або місцеві українські комітети, як більші так і менші не мають права чинити.

„23) Всі громади, всі комітети, військові товариства, клюби повинні присилати свої постанови, резолюції та протоколи, в копіях Ґенер. К-ту, що тижня.

„24) Склад президії (голова, писар, то що) кожної громади повинен бути відомий Ґенер. К-тові, отже кожна громада повинна дати точні відомости в цій справі.

Увага. Всякі зміни що до складу президії, що до кількости членів громади, умови її праці, то що — повинно негайно досилати Ґенер. К-тові.

„25) Кожна громада повинна подати свою точну адресу як для листів так і для телеґрам Ґенер. К-ту.

„26) На кожній телеґрамі, або листові громади до Ґ. К. повинен стояти черговий №, виходячий, щоб коли Ґ. К. відповідатиме, то щоб знала громада, на яке її запитання йде відповідь Ґ. К.

„27) Всі члени всякої громади повинні поміж собою говорити по українськи.

„28) Діловодство громад мусить бути українською мовою.

„29) Кожен член громади повинен писати листи до дому рідні тільки по українському і повідомляти про український рух.

„30) Кожен Українець, член громади, повинен скрізь вживати українську мову.

„31) Кожна громада повинна, завівши печатку, прислати одпечаток або зліпок з неї до Ґенер. Ком.

„32) Всякий член громади повинен носити укр. нац. знак, з огляду на революційність укр. війська, до тих кольорів додавати червоні стрічки".

До того був ще затверджений зїздом „статут українських військових громад", який був, так би мовити, обовязковим зразковим статутом і складався з 42 пунктів, вичерпуюче охоплюючих життя громад. Отже це був точний реґлямент розпорядку та організації українських військово-національних органів на периферіях. Переводом його в життя була збудована тверда, стройна система організації, що мала свій керуючий центр, своє серце — Військовий Ґенеральний Комітет. Тим був положений кінець самочинним, неорґанізованим виступам, що часто шкодили армії, вносили дезорґанізацію в певні військові частини, але не завжди були корисними для національного руху, для національної армії.

По другому військовому зїзді Ґенеральний Комітет остаточно перебрав у свої руки українське воєцтво в російській армії. Воно прислухалось до нього, вірило йому і йшло тими шляхами, що він вказував в напрямку до здійснення завітної мети всього воєцтва — утворення своєї національної армії.

* * *

В російській армії чим далі, тим більш виявлялось недовіря до своїх військових начальників не тільки серед салдат, а й серед молодшого старшинського складу. Недовіря це росло, ширилось, хоч темп поступу його до певної міри затримували комісари російського уряду при армії, що мали довіря серед салдатських мас, як представників революційного уряду, а крім того й персональне, бо дехто з них був відомий довголітною своєю боротьбою в часи царату, за кращу долю працюючого люду.

Серед українського воєцтва, до російської військової влади, яка часто найрішучіше виступала проти українізації, третірувала українського вояка і т. д., недовіря це було ще більшим, ще гострішим. Тіж комісари петроградського уряду, що майже всі належали до партій, з яких складався уряд, до партій, що на кожному кроці вели гостру боротьбу з українським національним рухом, називаючи його „ізмена революції, ізмена демократії", звичайно також не користувалися довірям українського жовніра. Навпаки, втручання їх для полагодження конфліктів між національною військовою частиною і командною владою, завжди тільки ускладняло та погіршувало справу.

На ту ворожість, що часто виявляло військове командування проти домагань Українців-вояків, вони не так нервово не так гостро реаґували, як на виступи представників російської демократії — комісарів. Пояснюється це тим, що вояки ворожу позицію військового начальства рахували позицією контр-революціонерів, однаково ворожих і Українцям і Москалям. Між тим виступи комісарів рахувались ворожнечею виключно проти Українців. Це була ворожнеча тих, кому ми щиро й отверто простягали свою руку й були готовими кожної хвилі боротися вже за спільні принципи визволення з рабства царату. Воєцтво вбачало в неґативнім ставленню російської демократії до українських вимог намір тої демократії затримати український нарід довше в становищу поневоленого народу, народу-раба. Пробуджена свідомість Українця, досягнувши найвищого щабля напруження, вилились в непереможну жадобу — жити вільним народом, жити повним необмеженим життям людини, рівної всім народам инших держав, инших націй. Це утворило революційно-національну психольоґію українського вояка таку, що вона не могла помиритися навіть з найменьшими компромісами, які, здавалось йому, безпідставно врізували його національні права.

Таку психольоґію жовніра знав, розумів, відчував Військ. Ґенер. Комітет. Знали її також і ті нечисленні військові команданти, що, не скажу, щоб йшли на зустріч, але твердо дивились на життя та факти. Вони, по можливости, задовольняли домагання націоналістів вояків, як ґенерали: Н. Духонін, Скалон, полковник Верховський що був військовим міністром, та ин. Так зробив ґен. Брусілов, коли своєю владою, як головнокомандуючий Південно-Західн. фронту, дозволив зформувати перший Укр. Полк Богдана Хмельницького, на вимогу 3000 вояків, що зібрались у Київі. Між иншим начальник штабу Верховного головнокомандуючого скасував дозвіл ґен. Брусілова і вимагав розформування полку, але Військовий Міністер, щоби не підривати авторітету ґен. Брусілова, дозволив не розформовувати його. Подаю цю замітку як характерну тому, що увесь час було так, коли один дозволяв, то другий касував, а третій згоджувався з обома та знаходив третє ріщення. Було так, що і вівці нагодовані й сіно ціле — ознака хиткости влади.

(Дальше буде).

Теща (до зятя): Коли Галя має все такі глупі думки, що лише мода й мода їй у голові, то ти, любий зятю, повинен їй виразно сказати свою думку.

Зять: Алеж то неможливо, мамо! Вона послухає лише цього, що їй скаже лише якась дурна гуска.

Теща: Так? То я попробую поговорити з нею!

ЗАЯВА З ПРИВОДУ ОДНОГО НАПАДУ.

В неділю, дня 26. лютого відбулася в Сирітськім Домі Українського Народного Комітету при 30 Іст 7 ул. між деякими нюйорськими громадянами розмова про нюйорські відносини. Між присутними був і п. Іван Марусевич. Всі присутні, кромі одного п. Марусевича, доказували, що др. Л. Цегельський наніс своєю дипльоматичною минувшиною українській справі велику шкоду, доказуючи це фактами політичної й іншої натури.

В тій дискусії старався п. Марусевич обороняти п. Цегельського, а та знова оборона змусила других до видвигнення таких подій з життя п. Цегельського, яких ще публично не витягалось. Тоді, щоби оборонити п. Цегельського, п. Марусевич звернув обидливі закиди, що були звернені проти д-ра Цегельського, на мою особу.

Ця розмова дійшла до мого відома. Дня 28. лютого прийшов я в приватній справі до приватного бизнесу, що міститься в Сирітськім Домі і застав там случайно п. Марусевича. Користаючи з цеї нагоди, запротестував я проти паплюження мого імени п. Марусевичом, називаючи от таке його поступованнє вуличним. Пан Марусевич відпекувався і заявляв, що він не міг би навіть відважитися щось подібного про мене сказати. Та його обидливі слова потвердили відомі з характерности люде, бувші старшини української армії, котрі брали активну участь в нашій визвольній боротьбі. Я тільки заявив, що ми живемо в правній державі і п. Марусевич має нагоду пошукати собі сатисфакції, як що чується обидженим.

Та п. Марусевич знайшов собі сатисфакцію в той спосіб, що коли я на другий день в тім самім Сирітськім Домі вів приватну розмову з одним нюйорським громадянином і його жінкою, напав він на мене зі своєю жінкою і намагався зневажити. Другі гормадяне, що були присутні, заступилися за мене. Я спокійно приглядався нападови і заявив, що поступованнє п. Марусевича не є для мене несподіванкою, бо воно відповідає якраз тим способам боротьби, до яких доводить редагований д-ром Цегельським нюйорський „Український Вістник", на якого виданне, як п. Марусевич згадав, і він дає гроші.

п. Марусевича держали громадяне через яких 15 мінут. А коли його пустили, він заявив, що вже опритомнів та що мене ніколи не образив та що я можу його вже навіть в кишеню сховати, бо він такий покірний.

На конець цего інциденту подам тільки те, що за цей факт не виню тільки одного п. Марусевича. Як видно з його слів, він падає жертвою політичних спекулянтів. Але перед тими спекулянтами остерігали п. Марусевича вже не раз.

Джерзі Сити, Н. Дж., 2. марта, 1928.

Др. Лука Мишуга.

На вулиці.

— Добрий вечір, пані, чи йдете туди, куди й я?

— Ні! А кудиж ви йдете?

Господиня: — Алеж тут усе в неможливім непорядку!

Служниця: Пані нині дійсно нервові. Тут нема нині більшого непорядку, як звичайно.

Еміґрант купує собі білет на корабель.

— А куфра не маєте? — питає урядовець.

— Навіщож мені куфра?

— Ну, а на одяг.

— Або то я мушу їхати голий? — дивується еміґрант.



КОМУНІКАТ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СІЧОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ В АМЕРИЦІ.

Головна Управа Січової Орґанізації в Америці доводить до відома Січей ліквідаційний протокол Орґанізаційного Комітету Української Січової Орґанізації в Америці, а також протокол першого свого засідання.

1.

Протокол засідання Орґанізаційного Комітету Української Січової Орґанізації в Америці. Йорку 12 лютого 1926 року, на засіданню Орґанізаційного Комітету постановлено:

1. З огляду на те, що на Конґресі Обеднання у м. Филаделфії 26 жовтня 1927 р. вибрано Січову Комісію, якій доручено провадити справи Січової Орґанізації в Америці, рішено передати всі справи реорґанізації та дальшого ведення січової роботи Комісії Обеднання.

2. Орґанізаційний Комітет, що обібраний був на зїзді представників Січей в м. Ню Йорку 12 лютого 1926 року вважає цілковито доцільним зосередження Січової Роботи при Обеднанню, бо сама Січова Орґанізація є й без того членом Обеднання. Координування всієї національної роботи в Америці в такій одній орґанізації як Обеднання може тільки сприяти ширшому й кращому розвиткови нашого національного життя за океаном.

3. Рішено передати всі свої справи та аґенди Січовій Комісії та просити всіх співробітників та уповноважених Орґанізаційного Комітету продовжувати далі свою корисну працю під керуванням Січової Комісії Обеднання.

4. З огляду на передачу всіх справ Комісії Обеднання, Орґанізаційний Комітет вважає себе зліквідованим.

Орґанізаційний Комітет Січової Орґанізації в Америці.

2.

Протокол Січової Комісії Обеднання з дня 20 падолиста 1927 року.

В засіданню взяли участь такі члени Комісії, обібрані на Конґресі Обеднання: Др. В. Клодницький, В. Кедровський, М. Близнак, М. Воробець.

В першу чергу Комісія постановила кооптувати необхідну кількість нових членів до Комісії. До складу Комісії кооптовано таких членів: Е. Ляховича, Д. Галичина і С. Мусійчука з Шикаго, Ілл.

Постановлено переіменувати Комісію Січей в „Головну Управу Січової Орґанізації в Америці". Далі переведено вибори в слідуючий спосіб: Др. В. Клодницький на голову Головної Управи, В. Кедровський на заступника голови і на тимчасового референта Січової Орґанізації, М. Титанича на другого заступника голови, Е. Ляховича на рекордового секретаря, Д. Галичина на фінансового секретаря, М. Воробця на касієра, М. Близнака на персонального референта, С. Мусійчука на пресового референта.

Ухвалено просити на окружних орґанізаторів Січи, до часу, поки будуть орґанізовані Округи та вибрані Окружні Отамани і окружні орґанізатори, от таких членів Січи: М. Левицького на Клівленд та округу; п. Майорчика на місто Шикаго; п. Ткачука на Шикаговську Округу; Т. Михальчука на Дітройтську Округу; п. Патру на місто Дітройт; п. Гайву та п. Федорціва на Минеаполіс та округу; п. Давиденко на Бостон та на Масачузетську Округу; п. Івана Найду на місто Филаделфію і п. Пипюка на филаделфійську округу.

Названі Орґанізатори мають бути членами Головної Управи до того часу, поки будуть вибрані самими сотнями на місцях окружні отамани, які увійдуть в склад постійних членів Головної Управи.

Далі був вироблений плян роботи Головної Управи та розпреділена робота між членами Управи.

Постійна адреса Головної Управи Січей така:

„Sitch" Headquarters,
77 St. Marks Pl.,
New York, N. Y.

Уконстатуувавшись та виробивши плян своєї внутрішної роботи, Головна Управа Січової Орґанізації в Америці звертається до всіх Січей та окремих Січових орґанізацій з закликом до більш активної діяльности там, де вона кволо провадиться, до реорґанізації сотень там, де вони з причин ріжних занепали, та до орґанізації нових сотень, де їх ще немає.

З окрема звертається Управа до всіх окружних орґанізаторів з проханням подати до широкого публичного відома у своїм окрузі свої точні адреси, щоби січові сотні чи окремі січовики та особи, що цікавляться веденням січової роботи, змогли безпосередньо до них звертатися. Крім того належить подати ті адреси до Головної Управи.

Січовики! Перед нами в Америці стелиться широке поле січової діяльности. Ми мусимо взяти собі примір з тих чужинецьких орґанізацій, що старші від нашої орґанізації та виявляють широку свою діяльність, як от німецькі „Турнферайни", чеські „Соколи" чи які інші спортово-культурні національні орґанізації, свіжих сил набираймо з славної січової традиції! Лише самодільністю на місцях можна піднести Січову орґанізацію з того занепаду, куди завела її гетьманська дурійка, та переміна спортово-культурної орґанізації в політично-партійну, монархістичну.

Отже за вами слово. Старі Січовики! Беріться знову до праці з бувалим своїм старим запалом. Тягніть за собою молодь і покажіть їй шлях славної діяльности наших Січей в Старому Краю! Гукнімо всі разом: „Ще Січова Слава не вмерла і не вмре!"

Гаразд!

Головна Управа Січової Орґанізації в Америці.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НОВА ВИСТАВА: „НА ЧУЖІМ ШЛЯХУ".

Дня 20 марта (в вівторок) відбудеться в Филаделфії вистава нової драми п. н. „На чужім шляху". Представленне устроюється заходом комітету будови Сиротинця У. Н. С. та Стрілецького Гуртка ч. 1. Весь дохід призначений по половині: на будову сиротинця У. Н. С. і Дім Інвалідів Української Армії у Львові.

Звичайно буває, що перший раз виставлена драма притягає велике число любителів штуки. Ця нова драма представляє наше іміґрантське життя. Грають найкращі филаделфійські сили.

Тому треба тільки повитати працю комітету та надіятися, що наше филаделфійське громадянство і цей раз возьме численну участь в представленню та не тільки налюбується грою артистів, але і причиниться до будови двох наших нових твердинь — Сиротинця У. Н. С. і Дому Інвалідів Укр. Армії, у Львові.

Филаделфієць.

АСТОРІЯ, Л. АЙ.

Спільна вечера Української Школи.

Дня 19. лютого устроїла Українська Школа в Асторії спільну вечеру, щоби родичі і діти могли спільно себе пізнати, поговорити та застановитися над дальшою працею в нашій громаді.

Явилося понад 150 осіб, а між ними були і гості з Бруклина, Ню Йорку та Джемейки. Гості забавлялись танцями а школярі відспівали кілька наших пісень.

До вечері засіли старші родичі при однім столі, а діти при другім. Приглядаючись зібраним, дійсно малося враження, що це одна родина. Це враження відчув теж головний промовець п. Петро Задорецький, який вказав присутним вагу і ціли української школи в Америці. Чим більше наша іміґрація розвивається культурно, тим більші вимоги ставимо до своєї школи. Іміґранти інших народів мають тут в Америці не тільки початкові школи, але і висші з правом прилюдности. І ми, асторійські Українці, повинні стреміти до цего, щоби в короткому часі дати примір всій нашій іміґрації на полі нашого висшого шкільництва. Бесідника нагороджено за ті слова бурею оплесків.

П. Данило Бурдига в своїй ядерній промові вказав на потребу власного дому в Асторії, в якім поміщувалася би школа та всі українські орґанізації Асторії. Він візвав всіх присутних, щоби стали негайно членами У. Н. Союза — бо чим більше буде членів в нашім відділі в Асторії, тим краще зробимо роботу.

До пізної ночі забавлялись гості, а родичі бачили успіх нашої орґанізації. Такі сходини все є корисні, бо вони виробляють зрозуміння до потреб орґанізації.

Шкільний Комітет і українські товариства ведуть працю гарно і тому належиться їм подяка і щира піддержка від всего асторійського загалу.

Гість.

Професор вернув із жінкою до дому.

Ну, а деж тепер є розсіяний? — сказав він тріюмфуючо і поклав на стіл дві парасолі. — Ти самособою забула свою парасолю, а я подумав не лише про свою парасолю, але й про твою.

— Алеж чоловіче — сказала перелякана жінка — таж ми обоє пішли до театру без парасолів.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

БРИДЖПОРТ, ПА.

Коляда на Рідну Школу.

Зложили по $1.00: І. Довгань, І. Буката, Марія Кухна, М. Вовк, П. Мартинюк, П. Козак, І. Гінда, Л. Сарабун, В. Пухта, Т. Голубенний, І. Шарвара, М. Іваницький, Н. Гуцуляк, С. Годик, І. Соколовський, І. Клюс, В. Бурий, І. Худоба, Катерина Худоба, Катерина Іваницька, П. Худоба; по 50 ц.: Г. Влох, Ю. Кушнір, М. Черецький, П. Вовк, Ксенька Мудра, І. Хома, Т. Савицький, М. Козак, М. Сідоч, П. Бичек, В. Степанюк, С. Парижак, І. Бурий; Ю. Михалюк 40 ц.; С. Товт 35 ц.; по 25 ц.: О. Гнидович, С. Шимпа, Й. Бабій, Й. Муц, Марія Савчин, Анна Верхівська, Василь Стельмах, Марія Шабас, Катерина Верхівська, І. Грудзінський, М. Онуфрик, Й. Партак, І. Шибал, Григорій Ющак.

Разом $31.75. Гроші переслано до „Обеднання".

Петро Мартинюк.

НЮ ЙОРК СИТИ.

З хрестин на Рідну Школу.

На хрестинах у гром. Н. Сердюка зібрано на рідну школу $17.75.

Гроші переслано до „Обеднання".

Д. Бурдига.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ
НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА
з підприємств, забав, хрестин, із загальних збірок і від нечленів У. Н. С. за січень 1928 року.

МОНЕСЕН, ПА.

Гром. Янковський Франко прислав жертву-коляду на Сиротинець-Захист У. Н. Союза, яку зложили члени угро-руської гр.-кат. парохії Пресв. Діви Марії в часі Різдвяних свят. Колядувати ходили слідуючі громадяни: Садик Михайло, Коваль Михайло, Михалко Микола, Фігель Микола і Драган Василь. Коляду-жертву зложили слідуючі громадяни:

о. Мороз Михайло	$2.00
Кулик Ілько	2.00
Янковський Франко	2.00
Стецко Михайло	1.00
Цвирка Олекса	1.00
Мацц Дмитро	1.00
Блима Феськo	1.00
Який Йосиф	1.00
Забойко Стефан	1.00
Адамів Іван	1.00
Конік Григорій	1.00
Коморіцький Михайло	1.00
Дабакия Михайло	1.00
Яцинський Семен	1.00
Височанський Іван	1.00
Крицький Стефан	1.00
Гирча Антін	1.00
Данкевич Микола	1.00
Фаль Ілько	1.00
Коваль Михайло	1.00
Драган Василь	1.00
Садик Михайло	1.00
Фігель Микола	1.00
Гжесь Олександра	50
Крицький Іван	50
Брод Дмитро	50
Мадяник Михайло	50
Хрипка Стефан	50
Гагатко Іван	50
Михалко Афтан	50
Яворніцька Анна	25
Демянчук Гнат	25
Дрібні жертви зібрано до пушки	2.03
Разом	$32.03

КОКАДЖО, МЕЙН.

Гром. Царик Ілія замісць святочних желань Рождества Христового прислав жертву-коляду на Сиротинець-Захист У. Н. С. $2.10

НЮАРК, Н. ДЖ.

Громадянка А. Баран прислала жертву на Сиротинець-Захист У. Н. Союза, яку зложено в домі гром. Рудника Ілії, члена У. Н. Союза, при забаві в часі Різдвяних свят. Жертву-коляду зложили слідуючі:

Романків Т.	$1.00
Баран А.	1.00
Каламан І.	1.00
Рудник Ілія	1.00
Калянович І.	1.00
Прокопович Ю.	1.00
Балох І.	1.00
Бандинчак І.	1.00
Щугало Н.	1.00
Баран А.	50
Палко Ю.	50
Разом	$10.00

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

Гром. Корецький Микола, член відділу 218 У. Н. Союза, прислав жертву на Сиротинець-Захист У. Н. Союза: часть з коляди, яку заколядували члени згаданого відділу ... $15.00

ВУСТЕР, МАСС.

Гром. Зазуляк Й., коляда на Сиротинець У. Н. Союза ... $3.00

ШИКАГО, ІЛЛ.

Гром. Мусійчук Степан, кошовий Укр. Нар. Демократичної Січи ім. Кирила Трильовського і член У. Н. Союза, прислав на фонд будови Сиротинця-Захисту У. Н. Союза жертву: часть зі Січової коляди, на підставі ухвали згаданої Січи з 21-го січня 1928 року, суму ... $25.00

ЖАРТИ.

Дзвінок до заведення для божевільних дзвонить. Виходить дверник заведення і бачить перед дверми якогось добродія. Цей питає дверника:

— Пане, чи не втік нині пополудні з вашого заведення якийбожевільний?

— Чому?

— Бо як отсе тепер вернув із клюбу, довідався я, що хтось утік із моєю жінкою. То певно мусів бути котрийсь із ваших пацієнтів!

Бизнес передовсім.

Пять днів після битви біля Ватерльо, яка була важною хвилею для фортуни Ротшільдів, старий барон Ротшільд упав із коня і потовкся дуже тяжко. Прикликано славного тоді париського хірурга Діпіітрена, щоби перевів операцію. Хірург поручив передовсім пацієнтові найбільший спокій. В тійсамій хвилі принесли хірургові лист. Він роздер коверту, перебіг очима листа і не міг здержатися від оклику перестраху. — Що сталося? — спитався слабим голосом Ротшільд. Діпіітрен забув про присутність хорого й сказав: „Щойно вбито князя Де Беррі в Опері!" На цю вістку Ротшільд зібрав останні сили, зірвав перевязки і окровавлений, потовчений сідає на ліжку та шарпає за шнурок дзвінка. Збіглася служба. „Прикличте урядовців моїх, скорше, скорше!" — кричить на пів притомний Ротшільд. — Князя Де Беррі вбито!... Треба заразже продати акції!" Як видав цей приказ, Ротшільд опав на ліжко зовсім обезсилений.

В художній комісії.

— Мого образу „Марат та народні маси" не приняли.

— Так щож ти намалював? Панцирні авта, аеропляни, кооперативи? Марат жив більше як сто років тому назад і того всього тоді не було. Зрозуміло, чому не приняли.

— Дурниці! Все подобалося! Тілько говорять, Марат не похожий, тому й відмовили.

Урятувався. — Знаєш, мого сина засудили на смерть...

— Ну і що?

— Нічого. Він урятувався, бо передтим помер у тюрмі.

Фільозофія пяниці.

Пяниця: Знаєте, пане коршмар, що я не хотів би бути міліонером?

Коршмар: Не кажіть цього, чоловіче.

Пяниця: Бігме, міліонером я не хотів би бути.

Коршмар: Не говоріть дурниць — Чомуж би ні?

Пяниця: Бо навіть як би я був міліонером, то вже не міг би бути більше пяний, як тепер!

Вигідний.

— Я оженився при помочі посередника подруж.

— То видно по тобі, ти навіть для залицяння за лінивий.

Щирість дитини.

Малий Івась складає богатій тітці бажання з нагоди нового року.

Тітка: А то дуже гарно, дитинко, що так умієш гарно бажати мені Нового Року, здоровля і довгих літ. Ти дуже чемний.

Івась: Е ні, лише тато вибив мене, то я тепер бажаю тітці всього добра на злість татови.

— Виглядаєте досить зле.

— Але щоби ви знали, яке моє здоровля! Селезінка моя не є в порядку, жолудок мене болить, ноги опухли, горло болить, ну тай сам чуюся не добре.

БОРОТЬБА ГАРКАВЕНКА ПРОТИ ДЖЕКА СУЛИВАН
(Ірляндський бик)



БЛОХА ТА БЛОЩИЦЯ.

Блоха скакала скрізь усюди,
Спасаючись, бо люди
(Знаєте самі які)
Усе дрoстії мужики.
Лише присмокчеться, дивись,
Вже суneться рука
Мов на якогось хижака,
І знов тікай, в повітря рвись.
Не раз, не два, під ліжком сидючи,
Сама з собою розмовляла:
„За що терплю таку навалу
І жити мушу тремтючи!"
Поверхом вище у матрасі
Жила блощиця, як кабан
Або ясновельможний пан.
Казала часто бідоласі:
Чого ти скачеш як повія
То тут то там,
Здіймаєш гам?
Отим нічого ти не вдієш.
Тай ще воюєш із мною.
Пора за розум, сестро, братись,
Чого на мене нападати
І на рідню іти війною?
„Та маєш рацію, сестрице:
„Коли-ж сама ти є не ліпша
„І робишся тоді ти тихша,
„Коли упешся мов пяниця.
„Але, як хочеш, то давай
„Союз заключимо з тобою.
„Дивись лише: зі мною
„Паскудства ти не дозволяй.
„Гаразд! Ударим по руках!
„Тремти тепер, поганий хлопе,
„Як Татарин на Перекопі;
„Союз за совість не за страх".
Блоха у розвідку пустилась
Вперед, блощиця назаді
І раптом в жмені опинились
У ще не спавшого газди.

Ця байка, браття милі, тим
Блощицям, блохам і таким,
Що звикли пастися чужим,
Які завикли ссать
Тай ще кричать.
А втім
Пождем на того мужика,
Що здавсь блосі за „дурака".

Василь Шкода.

Михайло Зощенко.

ЛЕГКЕ ЖИТТЯ.

Вчора прийшлося мені потопцюватися до одної установи. За своїми особистими справами.

Передтим, самособою, поснідав гарненько, для покріплення духа. І пішов.

Приходжу в тую саму установу. Відчиняю двері. Витираю ноги. Входжу по сходах! Нараз ззаду якийсь там горожанин у блюзі назад кличе. Каже назад зійти на діл.

Зійшов я назад.

— Куди — каже — ідеш, цапова твоя голова?

— Так щож — кажу — за орудкою йду.

— А коли так — каже — то, може бути, перепустку треба взяти. Потім на верх пертися. Це, каже, тут тобі не Андріївський ринок. Пора би знати на одинацятім році*). Що за глузди.

— Я, — кажу — може бути, не знав. Де — кажу — береться перепустки?

— Онтам, — каже — на право у вікні.

Підходжу до цього віконечка. Стукаю пальцем. Голос, значить, роздається:

— Чого треба?

— Так що — кажу — перепустку.

— Зараз.

В інщій якійнебудь, заграничній установі на цю тему розвели би справжню дебату, зажадали би документів, на всі боки приглядалися би фотографії. А тут навіть на лице не зиркнуть. Просто сама рука висунулась і подає перепустку.

Господи, думаю, як у вас легко і свобідно жити і справи полагоджувати! А кажуть: тяганина. Богато безосновних інтелігентів на цьому перевороті навіть теорії будують. Чорт їх побери! Нічого подібного!

Видали мені перепустку.

Той у блюзі каже:

— Ось теперечки йди. А то садить без перепустки. Чи мало то шкідного елементу може пройти. Таж знову можуть установу висадити у воздух. Не Андріївський ринок. Теперечки йди!

Вицабанився я з цією перепусткою на верх.

— Де би — кажу — мені товарища Щукина побачити?

Той що за столом, підозріло каже:

— А перепустка у вас є?

— Прошу, — кажу — ось перепустка.

Глянув він на перепустку і каже звічливо:

— Так що, товариш Щукин тепер на засіданні. Зайдіть краще на другий тиждень. Він цілий цей тиждень засідає.

— Добре, — кажу. — Моя орудка не вовк — вона в ліс не втече.

Сходжу назад на діл по сходах. Той у блюзі каже:

— Де йдеш? Стій!

Я кажу:

— Братіку, я додому йду. На вулицю хочу пройти з цієї установи.

— Покажи перепустку.

— Прошу — кажу — ось вона.

— Ось, — каже — теперечки йди!

Вийшов я на вулицю, зїв французьку булку для покріплення організму тай пішов в інщу установу за своїми орудками.

*) Від часу жовтневої революції 1917. року.

— Як я прийшов до Ню Йорку, мав я ще одного-одинокого доляра в кишені! То був мій закладовий капітал — сказав один чоловік, що вже дечого доробився.

— А щож ти зробив з тим доляром? — спитав товариш цікаво.

— Я видав його на телеграму до дому, в якій я повідомляв, що мені негайно потрібні гроші.

Вона: Коли ти лише говориш про свої подвиги, то я все мушу щось трохи відняти від того.

Він: А коли ти лише говориш про твої молоді літа, то я все мушу щось трохи додати до них!